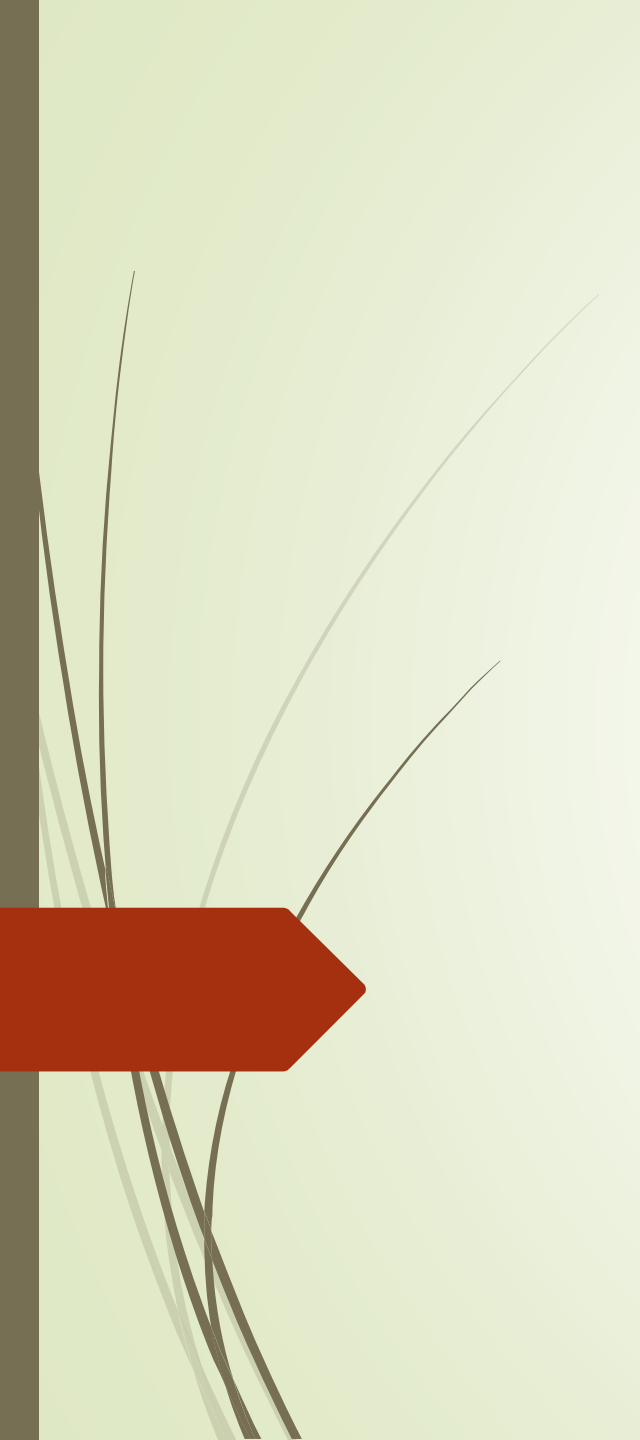

ΙΔΡΥΣΗ ΡΩΜΗΣ & RES PUBLICA

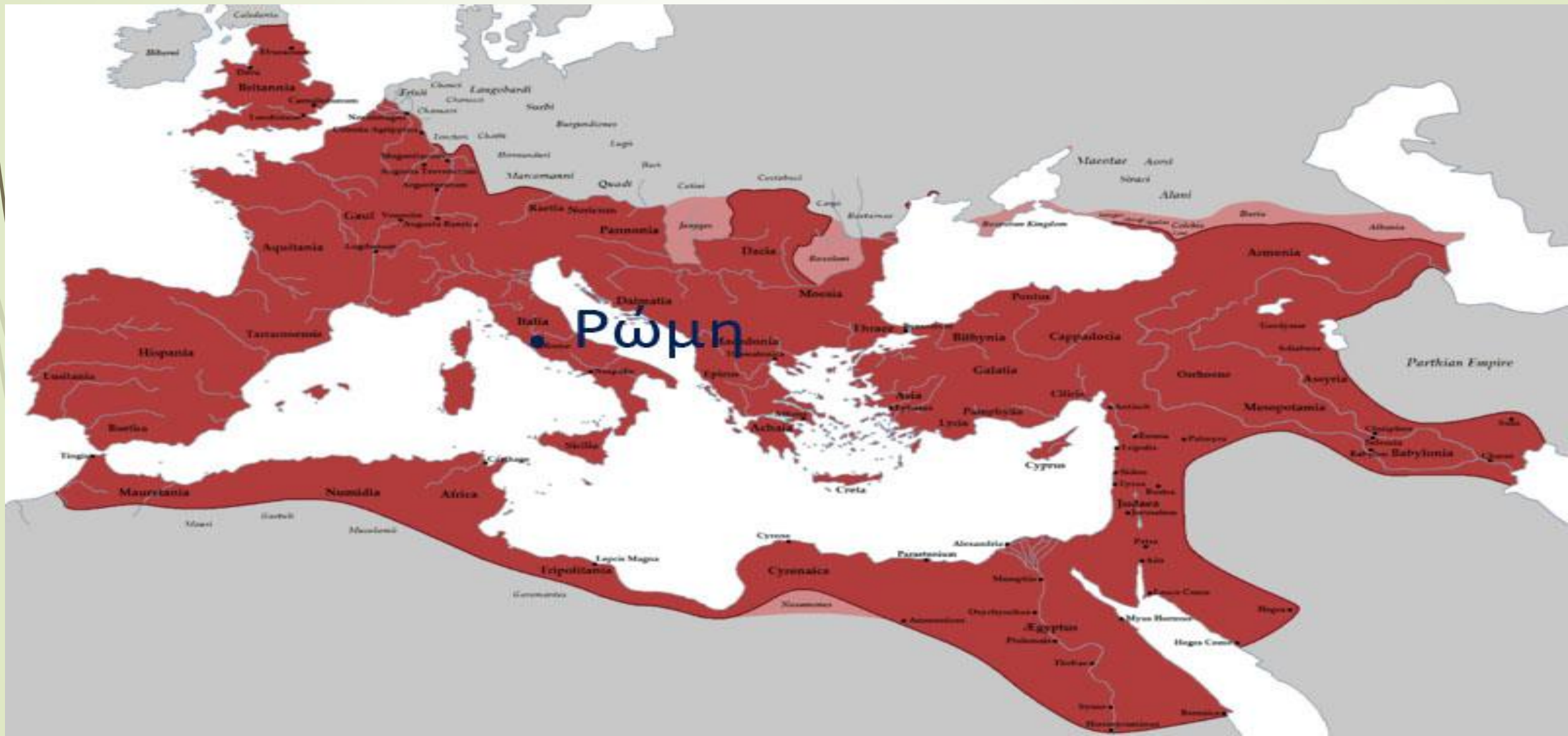
Στάθης Λεουτσάκος

1ο Πρότυπο ΓΕΛ Αθηνών – Γεννάδειο

Η Αρχαία Ρώμη: ίδρυση και παρακμή

- Ο όρος **Αρχαία Ρώμη** αναφέρεται σε έναν πολιτισμό που **ξεκίνησε** από την **ιταλική χερσόνησο** κατά τον **8ο αιώνα π.Χ.**
- Ανήκει γεωγραφικά στο **χώρο της Μεσογείου Θάλασσας** και με επίκεντρο την πόλη της Ρώμης εξελίχθηκε σε μία από τις μεγαλύτερες αυτοκρατορίες του αρχαίου κόσμου με πληθυσμό περίπου 50-90.000.000 κατοίκους (περίπου το 20% του παγκόσμιου πληθυσμού) και καλύπτοντας έκταση 6,5 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα κατά τη διάρκεια του 1ου και του 2ου αιώνα μ.Χ.
- Η **παρακμή** της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας επήλθε τον **5ο αιώνα μ.Χ.**
- Το **ανατολικό τμήμα** της αυτοκρατορίας, του οποίου η κυβέρνηση είχε ως έδρα την Κωνσταντινούπολη, επιβίωσε της κρίσης και συνέχισε να υφίσταται για μια ακόμη χιλιετηρίδα, μέχρι που τα υπολείμματά του κατακτήθηκαν από την ανερχόμενη Οθωμανική Αυτοκρατορία. Το μεσαιωνικό, αυτό κράτος της Ανατολής συνήθως αναφέρεται από τους ιστορικούς **ως «Βυζαντινή Αυτοκρατορία».**

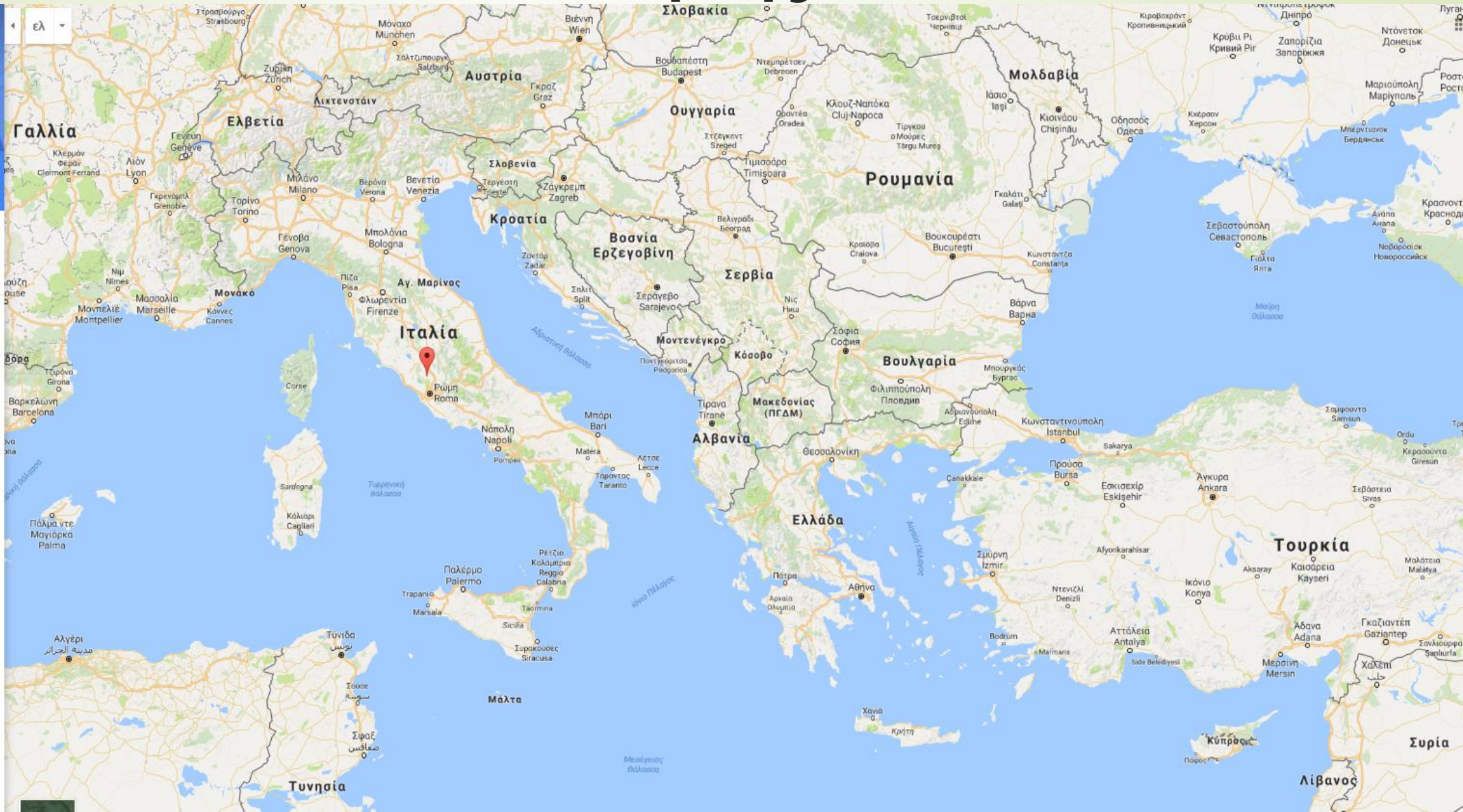
Χάρτης 2

Χάρτης 3

τίβερης

Αποθηκεύση Κοντα Αποστολή στο τηλέφωνό σας Κοινοποίηση

Μερικές πληροφορίες

Ο Τίβερης ή Τίβερης είναι ιστορικός ποταμός της Ιταλίας. Πηγάζει από τα Απέννινα όρη στην Τσκάνη και, διερχόμενος από τις πόλεις Όρντα, Οτρίκολι, Μποργκέτο, Πόντε και Φελίτσε, φθάνει και διαρρέει σε μήκος περίπου 5 χλμ. τη Ρώμη. [Βικιπαίδεια](#)

Εκβολή: Τυρρηνική θάλασσα
Μήκος: 405 χλμ.
Χώρα: Ιταλία

Η ίδρυση της Ρώμης (1)

- Τον **8^ο αι. π.Χ.** στη **Ιταλική χερσόνησο** ήταν: οι **Ιταλιώτες** (Λατίνοι, Καμπανοί κ.ά.), οι **Ετρούσκοι** στα βόρεια και οι **Έλληνες**, στο νότιο τμήμα της χερσονήσου (2^{ος} ελληνικός αποικισμός).
- Την Ρώμη ίδρυσαν κοντά στον ποταμό Τίβερη το **753 π.Χ.** οι Λατίνοι ή τον **7ο αι.** οι Ετρούσκοι
- Οι Ετρούσκοι εκδιώχθηκαν από το Λάτιο στα **τέλη του 6^{ου} αι.** **Από τον 5^ο ως τον 3^ο αι. π.Χ.** οι Ρωμαίοι κατέκτησαν τα υπόλοιπα ιταλικά φύλα, τους Ετρούσκους και τις ελληνικές αποικίες και κυριάρχησαν στην ιταλική χερσόνησο.
- Ο **μύθος του Ρώμου και του Ρωμύλου**: Διασώθηκαν στον Τίβερη από λύκαινα και αποκατέστησαν στον θρόνο τον παππού τους. Η Ρώμη ονομάστηκε από τον Ρωμόλο.

Η ίδρυση της Ρώμης (2)

- **Ίδρυση Ρώμης από τον Ρωμύλο (753 π.Χ.)** – απόγονο του Αινεία (ήρθε από την Τροία μετά την καταστροφή της από τους Έλληνες)
- **Κυριαρχία Ετρούσκων μέχρι τα τέλη του 6^{ου} αιώνα π.Χ.**
- **Έργα από 10^ο έως 8^ο π.Χ. αιώνα:** αποξήρανση ελών, αγορά, ιππόδρομος, ναός Διός στο λόφο του Καπιτώλιου κ.ά.

Περίοδοι της Ρωμαϊκής Ιστορίας

- **Βασιλεία:** 753 – 509 π.Χ.
- **Δημοκρατία** (ResPublica): **509 – 30 π.Χ.** (α. 500-300 αγώνες πληβείων, κατάκτηση κεντρικής και βόρειας Ιταλίας β. 300-200 κατάκτηση νότιας Ιταλίας, κυριαρχία στη δυτική Μεσόγειο και συντριβή Καρχηδόνας γ. 200-30 κατάκτηση Ανατολής, ολοκλήρωση ρωμαϊκής επέκτασης)
- **Αυτοκρατορία:** 30 π.Χ. – 3^{ος} αι. μ.Χ.

<https://www.youtube.com/watch?v=rgya1hgrXuE>

(ίδρυση Ρώμης, Βασιλεία, ResPublica)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ
753 – 509 π.Χ.

Κοινωνική συγκρότηση

- **Πατρίκιοι:** ρωμαϊκά γένη, παλαιές οικογένειες, καταγωγή από ίδιον πατέρα
- **Πελάτες:** υπήκοοι πατρικίων, Λίγουρες (προϊταλιώτες) – σταδιακή συγχώνευση με πατρίκιους σε μια τάξη
- **Πληβείοι:** νεότεροι κάτοικοι Ρώμης από γύρω περιοχές – πλήθος – αναγκαστική μετακίνηση σε Ρώμη – δεν μπορούσαν να παντρευτούν γυναίκες από την τάξη των πατρικίων

Πολιτική οργάνωση

- **Βασιλιάς:** θρησκευτικός, στρατιωτικός και δικαστικός ηγέτης (**αρχηγός κράτους**)
- **Σύγκλητος:** 100 και αργότερα 300 μέλη (**αρχηγοί γενών**), σύγκλιση μαζί με βασιλιά της εκκλησίας του λαού (επικύρωση αποφάσεων – θεματοφύλακας εθίμων και παραδόσεων Ρώμης)
- **Εκκλησία του λαού:** πατρίκιοι και πελάτες (**φρατρική εκκλησία**) – επικύρωση αποφάσεων βαιλιά δια βοής, εκλογή βασιλιά, αποφάσεις για πόλεμο ή ειρήνη

ΠΕΡΙΟΔΟΣ RES PUBLICA
509 – 30 π.Χ.

Ρωμαϊκή πολιτεία (Res Publica)

- Εξέγερση πατρικίων (509 π.Χ./τέλος Βασιλείας)
- **Αριστοκρατία:** εξουσία πατρικίων
- Εξίσωση πατρικίων και πληβείων
- Σταδιακή επέκταση και κατάκτηση Καρχηδόνιων

Κοινωνικοί αγώνες

- **Δήμαρχοι:** εκλογή για ένα χρόνο, προστασία πληβείων από πατρικίους (αρχές του 5^{ου} αιώνα) – ιερὰ και απαραβίαστα πρόσωπα – προβολή βέτο σε άδικο νόμο
- **Δωδεκάδελτος:** καταγραφή εθιμικού δικαίου (μέσα 5^{ου} αι. π.Χ.) για αποτροπή αυθαιρεσιών πατρικίων
- Γάμοι μεταξύ των δύο τάξεων
- Δικαίωμα σε πληβείους να εκλέγονται ύπατοι και μέγιστοι αρχιερείς (4^{ος} αιώνας)

Πολιτική οργάνωση

Ἀρχοντες

- **Ὑπατοι (2):** εκλογή για 1 χρόνο, συγκέντρωση εξουσιών βασιλιά
- **Ραβδούχοι:** ακόλουθοι υπάτων
- **Δικτάτορας:** εξουσία για έξι μήνες σε κατάσταση κρίσης
- **Τιμητές (2):** εκλογή για 18 μήνες (τίμηση = κατάταξη πολιτών ανάλογα με περιουσία, σύνταξη καταλόγου συγκλητικών, κατάρτιση προϋπολογισμού, επίβλεψη ηθών και στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων σε περίπτωση ανήθικης συμπεριφοράς σε Ρωμαίους πολίτες)

Πολιτική οργάνωση Σύγκλητος

- Πρώην άρχοντες (300)
- Ισόβια μέλη
- **Νομοθετική και εκτελεστική εξουσία**
- Δικαιοδοσίες σε θέματα οικονομικά, θρησκευτικά και εξωτερικής πολιτικής
- **Συγκλητικά δόγματα** (νόμοι)

Πολιτική οργάνωση Εκκλησίες

- **Φρατρική:** συνέλευση πατρικίων (μείωση δύναμης σε περίοδο δημοκρατίας)
- **Λοχίτιδα:** συνέλευση στρατευμένων πολιτών, πατρικίων και πληβείων (εκλογή υπάτων, τιμητών και πραιτόρων)
- **Φυλετική:** (αρχικά) συνέλευση πληβείων, (αργότερα) όλων των Ρωμαίων – συγκέντρωση σε φυλές ανάλογα με τόπο κατοικίας (ψήφιση νόμων και εκλογή κατώτερων αρχόντων)